

NEWSLETTER NO 59.
Udruge korporativnih pravnika

**ŠTO SE DEŠAVALO TIJEKOM SRPNJA, KOLOVOZA,
RUJNA I LISTOPADA 2016.**

- 1. In-house Counsel World Summit 2016.**
- 2. Nacrt Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona**
- 3. Ustavni sud ukinuo članak 79. Zakona o upravnim sporovima (NN 20/10, 143/12, 152/14)**
- 4. Burnout**

1. In-house Counsel World Summit 2016.

Francuski korporativni pravници - AFJE su ove godine povezali skupštinu ECLA-e i ICW /<https://inhousecounselworldwide.com/> summit te organizirali zajedničku prezentaciju, konferenciju i druženje.

ICW je svjetsko udruženje pravnika u gospodarstvu, koje je krovna asocijacija nacionalnih asocijacija, ali za razliku od ECLA-e, pokriva cijeli svijet. Ove su godine slavili pet godina od osnutka, imaju summite svake dvije godine i ovaj summit je prvi put u Europi. Imaju 12 članica i to, naravno iz zemalja koje su respektabilne, s većim brojem pravnika u gospodarstvu pa si mogu priuštiti rad u svjetskoj organizaciji kao ICW. Članice su nacionalne organizacije iz sljedećih zemalja: Kanada, Novi Zeland, Njemačka, UK, Indija, Singapur, Malezija, Indija, Francuska, Njemačka, Južna Afrika i Hong Kong.

Vizija i misija IWC je networking među in-house pravniciima, promocija pravne profesije suradnjom i razmjenom mišljenja i iskustva.

Cilj im je osigurati pristup od strane što više nacionalnih organizacija uvažavajući svaki tip raznolikosti i kroz kulturno osjetljivu razmjenu informacija.

Kroz dva dana druženja prezentirane su mnoge teme, koje su zajedničke svima nama, u kojoj god jurisdikciji radili. Posebno bih željela istaknuti prezentaciju etičkog kodeksa ICW (www.inhousecounselworldwide.com), koji ima za cilj definirati pravila za postupanje svih pravnika koji rade u gospodarstvu (kodeks se može naći na stranici ICW) pa je važno naglasiti da pravnik radi za društvo, a ne za management društva i pri tome se mora držati principa savjesnosti i poštenja.

Nastavno je prezentirano osnivanje međunarodnog trgovačkog suda u Singapuru, koji je počeo s radom 01.01.2105. i koji je dio njihovog sudskog sistema, a sudi samo međunarodne sporove. Na predstavljanju je bilo rečeno da se tim sudom željela popuniti praznina u odnosu na međunarodnu arbitražu, na odluke koje nema pravnog lijeka. Institucionalizacijom takvog suda, na kojem stranke iz različitih zemalja, mogu izbrati pravo po kojem će se njihov spor rješavati, moguće se postiže veći legitimitet odluka. Takav sud u zemlji common law sustava, ima na raspolaganju suce i iz civil law countries, različitih jurisdikcija. Ja sam osobno taj sud doživjela kao još jedan singapurski izvozni proizvod.

Za pozdraviti je inicijativu ICW-a samo nažalost, bojim se da je naša udruga preslaba za bilo što od navedenog.

Nažalost mi nismo u mogućnosti niti sebe dobro organizirati i odgovoriti na izazove koje nam nosi vrijeme i politika, a kamoli prilagoditi se izazovima koji su pred nama.

Moramo priznati da naša udruga egzistira samo zbog zalaganja pojedinaca.

Valjda je na nas primjenjivo pravilo svaki ima ono što zaslužuje. Pozicija korporativnih pravnika u Hrvatskoj slabi iz dana u dan, ali nadam se da će se mlađi kolege angažirati prije nego bude prekasno.

Pripremila: Marina Kralj Miliša, dipl.iur., Končar - Elektroindustrija, d.d.

2. Nacrt Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona

Svakodnevna postupanja i praksa izvansudske ovrhe, koja sve više istiskuje sudsku ovrhu, pokazali su određene manjkavosti i nedosljednosti sustava te je na dnevni red prvog zasjedanja 9. saziva Hrvatskog sabora uvršten Nacrt Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona.

Jedan od problema koji se pojavljuje u primjeni postojećeg Ovršnog zakona je taj što sve više dolazi do neujednačene prakse odlučivanja po žalbama te se izmjenama predlaže ukidanje drugostupanjskog odlučivanja od strane tročlanog vijeća prvostupanjskog suda koje odlučuje kao drugostupanjsko tijelo po žalbama protiv određenih odluka u ovršnom postupku. Umjesto vijeća prvostupanjskog suda u tim predmetima bi se kao univerzalno pravilo propisalo da po žalbama u drugom stupnju postupak vodi i odluke donosi sudac pojedinac drugostupanjskog suda.

Predloženim izmjenama napušta se mogućnost nastupanja ovršnosti prije pravomoćnosti čime se potvrđuje pravilo o žalbi kao suspenzivnom pravnom lijeku.

Uz dosadašnju mogućnost jednogodišnje odgode ovrhe na prijedlog ovršenika-fizičke osobe u ovrsi na nekretninama-koji ima prihode ili imovinu čijom raspoložbom se može u cijelosti namiriti tražbina ovrhovoditelja, daje se pravo na odgodu ovrhe na isti rok i onom ovršeniku koji zajedno s članovima svojeg kućanstva nema prihoda i imovinu potrebnu za namirenje troškova stanovanja. Ovrha se prema ovom prijedlogu dopuna može odgoditi samo jednom, a za vrijeme odgode provest će se radnje na temelju kojih ovrhovoditelj stječe založno pravo ili pravo namirenja na predmetu ovrhe, odnosno, na prijedlog ovrhovoditelja provest će se procjena predmeta ovrhe.

Uz pravo na odgodu ovrhe, ovršeniku fizičkoj osobi, koji se mora iseliti iz nekretnine u kojoj stanuje, a koja je prodana u ovrsi, može se pod uvjetima propisanim Zakonom priznati pravo na smještaj. Pravo na smještaj osigurava se u trajanju od 18 mjeseci, a kao pravilo propisuje se davanje na korištenje nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske bez naknade dok je kao iznimka predložena isplata novčane naknade za troškove smještaja. O priznanju prava na smještaj na zahtjev ovršenika rješenjem odlučuje centar za socijalnu skrb. Posljedično, napustilo bi se rješenje prema kojem ovršenik ima pravo koristiti nekretninu prodanu u ovrsi kao najmoprimac godinu dana od dana donošenja zaključka o prodaji nekretnine.

Povećava se novčani iznos koji je izuzet od ovrhe koja se provodi na plaći, mirovini ili drugom stalnom novčanom primanju ovršenika, ako ovršenik ima plaću, mirovinu ili drugo stalno novčano primanje manje od neto prosječne mjesečne plaće u Republici Hrvatskoj. Ujedno, dopunjuje se pravilo o ograničenju ovrhe u slučaju ovrhe radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta u slučaju kada ovršenik ima neto plaću manju od prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj.

Postojeći sustav predlaže se doraditi i radi uređenja instituta naplate na temelju zadužnice i bjanko zadužnice na način da bi se u slučaju provedbe naplate na temelju zadužnice i bjanko zadužnice omogućila odgoda prijenosa sredstava na rok od šezdeset dana u kojem vremenu ovršenik može iskoristiti pravna sredstva koja su mu na raspolaganju.

Predloženim rješenjem uvodi se posebna vrsta sankcija u iznosu 400,00 kuna za ovrhovoditelje koji su se tijekom sudske ili izvansudske ovrhe dvostruko namirili kako bi se prisililo ovrhovoditelje da pravovremeno povuku prijedlog za ovrhu u slučaju kada im je ovršenik dobrovoljno ispunio svoju obvezu. Uvjet za prihvaćanje prijedloga ovršenika u slučaju dvostrukog namirenja ovrhovoditelja je da ovršenik javnom ili javno ovjerovljenom ispravom dokaže da je ovrhovoditeljevu tražbinu namirio mimo postupka.

Radi zaštite ovršenika, propisuje se posebna obavijest kojom se ovršenik obavještava da je rješenje o ovrši steklo svojstvo pravomoćnosti i ovršnosti radi informacije da su se stekli svi uvjeti za provedbu ovrhe.

Također, Zakonom se uređuju postupovne odredbe u vezi sa stupanjem na snagu Uredbe (EU) 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima.

Pripremila: Iskra Gudan, dipl.iur., Končar - Elektroindustrija, d.d.

3. Ustavni sud ukinuo članak 79. Zakona o upravnim sporovima (NN 20/10, 143/12, 152/14)

Ustavni sud Republike Hrvatske odlukom i rješenjem broj: U-I-2753/2012 i dr. od 27. rujna 2016. (dalje u tekstu: Odluka), objavljenim u Narodnim novinama broj 94/16, ukinuo je članak 79. Zakona o upravnim sporovima (NN 20/10, 143/12, 152/14, dalje u tekstu: ZUS). Ukinuti članak prestaje važiti 31. ožujka 2017. U odnosu na ukinuti članak 79. ZUS-a, prijedloge za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom podnijeli su Udruga pravnika u gospodarstvu, nekolicina odvjetnika i drugi.

Ukinuti članak 79. ZUS-a glasi:

„Članak 79.

U upravnim sporovima svaka stranka podmiruje svoje troškove.“

Prije izmjene učinjene člankom 17. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima (NN 143/12), sporni članak glasio je:

„Članak 79.

(1) Troškove spora čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu spora. Troškovi spora obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika i drugih osoba koje imaju pravo na zakonom propisanu naknadu.

(2) Svaka stranka prethodno sama podmiruje troškove koje je prouzročila svojim radnjama, osim ako zakonom nije drukčije propisano. Troškovi proizašli iz poduzimanja radnji po službenoj dužnosti suda predujmljuju se iz sredstava suda.

(3) Stranka koja izgubi spor u cijelosti snosi sve troškove spora, ako zakonom nije drukčije propisano. Ako stranka djelomično uspije u sporu, sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da se troškovi raspodijele razmjerno uspjehu u sporu.

(4) Stranka koja je povukla tužbu, žalbu ili drugi prijedlog koji je prouzročio troškove drugim strankama snosi troškove i tim strankama.

(5) Pri odlučivanju koji će se troškovi stranci nadoknaditi sud će uzeti u obzir samo troškove koji su bili potrebni radi vođenja spora.“

U Odluci, Ustavni sud istaknuo je da su predlagatelji u odnosu na sporni članak 79. ZUS-a naveli kako isti diskriminira sve stranke u postupku koje nisu javnopravno tijelo, budući da u upravnim sporovima kao tuženo tijelo uvijek nastupa država. Predlagatelji su istaknuli da se upravni spor pokreće upravo iz razloga što je tužitelj nezadovoljan rješenjem javnopravnog tijela, stoga se u slučaju kada tužitelj uspije u sporu, državu primjenom spornog članka 79. ZUS-a ne sankcionira za loš i nezakonit rad. S druge strane, tužitelju nakon potencijalno nekoliko godina sudovanja i velikih troškova koji iz navedenog proizađu, neće biti nadoknađeni takvi troškovi. Predlagatelji smatraju da navedeno dovodi do neravnopravnosti subjekata u upravnom sporu.

Ustavni sud naveo je da je Vlada Republike Hrvatske u svom očitovanju istaknula kako je upravni spor specifičan iz razloga što predmet istog nije zaštita prava i pravnih interesa tuženika, budući da tuženik (javnopravno tijelo), primjenjujući javne ovlasti ne ostvaruje svoja prava i pravne interese nego javnu funkciju koja je istom povjerena. Nadalje, Vlada je istaknula da javnopravno tijelo ne može iskazati niti potraživati troškove zastupanja obzirom da je propisan krug osoba koje u upravnom postupku poduzimaju radnje i zastupaju tuženo

javnopravno tijelo, stoga se javnopravno tijelo dovodi u neravnopravan položaj u odnosu na tužitelja svaki put kada tužitelj ne uspije u upravnom sporu.

Ustavni sud u Odluci je spomenuo i obrazloženje Konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima iz studenog 2012. godine, u kojem je Vlada Republike Hrvatske istaknula da je nastala potreba preispitivanja odredbe čl. 79. o troškovima postupka Zakona o upravnim sporovima (NN 20/10). Vlada je u Obrazloženju navela da se rješenja parničnog postupka, a po uzoru na koja je nastala i predmetna odredba, ne mogu u potpunosti primijeniti u upravnom sporu. Vlada je u Obrazloženju istaknula da se upravno sudovanje maksimalno približilo građanima kroz odredbe o mjesnoj nadležnosti na način da je u upravnom sporu mjesno nadležan sud na području kojeg tužitelj ima prebivalište ili sjedište, čime su smanjeni troškovi i sudovi učinjeni dostupnijima građanima te je slijedom navedenog predložena izmjena čl. 79. Zakona o upravnim sporovima (NN 20/10).

U svojoj ocjeni, Ustavni sud istaknuo je da je zakon o upravnim sporovima jedan od najvažnijih pravnih akata u demokratskom društvu, da država kroz zakon osigurava pravni okvir za ustavno jamstvo sudske kontrole zakonitosti pojedinačnih akata upravnih vlasti i tijela koja imaju javne ovlasti iz čl. 19. st. 2. Ustava RH (NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14). Ustavni sud nadalje je istaknuo da zakonodavac ima ovlast urediti organizaciju upravnog spora, uključujući položaj stranaka u postupku i način snošenja troškova, a s ustavnopravnog aspekta jedina je obveza zakonodavca da prilikom takvog uređenja poštuje zahtjeve Ustava i to posebno zahtjeve koji proizlaze iz načela vladavine prava. Također, Ustavni sud istaknuo je da je način zakonskog uređenja naknade troškova postupka jedna od sastavnica prava na pristup pravosuđu.

Ustavni sud ocijenio je da iz argumenata Vlade proizlazi kako je izmjena članka 79. Zakona o upravnim sporovima učinjena člankom 17. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima (NN 143/12) za cilj imala zaštititi financijske interese države, da pritom nisu dani objektivni i ustavnopravno opravdani razlozi za navedenu izmjenu te da ista nije imala legitiman cilj. Ustavni sud istaknuo je da pravo na pristup sudu nije apsolutno pravo i podvrgnuto je ograničenjima jer zahtijeva regulaciju države, ali takva ograničenja ne smiju imati za posljedicu umanjeње ili narušavanje prava na pristup sudu.

Slijedom navedenog, Ustavni sud zaključio je da je ograničenje nametnuto čl. 79. ZUS-a učinjeno bez objektivnih, legitimnih i ustavnopravno opravdanih razloga te ukinuo sporni članak.

Pripremila: Ivana Gabrić, dipl.iur., Končar - Energetika i usluge, d.o.o.

4. Burnout

Burnout ili profesionalno sagorijevanje sve je veća prijetnja za organizacije i zaposlenike, budući da poslovni svijet, u kojem stalne i brze promjene postaju svakodnevice, a konkurencija nikad nije bila kompetitivnija, stavlja sve veće zahtjeve pred jedne i druge. Osim što postaje sve učestaliji, zabrinjavajuće je također i da burnout najčešće pogađa upravo najmarljivije i najambicioznije pojedince, dovodeći u opasnost njihove karijere, a time i dobrobit čitavih odjela i kompanija u kojima oni rade.

O čemu se točno radi i kako do burnouta dolazi? Čitajući literaturu možemo primijetiti da se burnout često spominje u kontekstu stresa, što nas može navesti na krivi zaključak da su stres i burnout istovjetni pojmovi. Međutim, iako jesu povezani i dijele mnogo sličnih simptoma i znakova, važno je napraviti jasnu razliku među njima, s obzirom na različite implikacije koje imaju na funkcioniranje pojedinca u okolini. Dok se stres najčešće definira kao obrazac emocionalnih i fizičkih reakcija koje nastaju kao reakcija na prilagodbu promjenjivim (konkretnim) zahtjevima iz naše neposredne okoline, burnout se može definirati kao dulji vremenski period u kojem osoba osjeća da zahtjevi na radnom mjestu koji su pred

nju postavljeni nadilaze njene osobne (ali i organizacijske!) resurse dostupne za nošenje s njima. Drugim riječima, iz ove definicije možemo iščitati da je burnout zapravo posljedica prolongiranog, kroničnog poslovnog stresa i samim time puno ozbiljnije stanje.

Stres sam po sebi ima adaptivnu funkciju, odnosno pomaže nam da se nosimo s promjenama u okolini i visokim zahtjevima posla (u ovom kontekstu), mobilizirajući naše tjelesne i psihičke resurse za nošenje s izazovima i problemima. Postajemo alertni, pažnja nam se izoštrava i možemo podnijeti povećane fizičke napore. Naš fokus na određeni problem je povećan, preokupirani smo njime i svu svoju energiju ulažemo u njegovo rješavanje. Budući da nam daje dodatnu energiju za nošenje sa izazovnom situacijom, kratkotrajni stres, pogotovo ako je blažeg intenziteta, možemo smatrati našim saveznikom.

Problem nastaje kad je stres prolongiran i kada nam ne omogućava da na vrijeme nadoknadimo izgublenu energiju. Što se tada događa? Zalihe naše tjelesne i psihičke energije se polako smanjuju, sve smo iscrpljeniji, što neizostavno ostavlja posljedice na naše tijelo i psihu.

Burnout je samo jedna od tih posljedica. Osim što može ozbiljno ugroziti naše zdravlje, on smanjuje i našu radnu sposobnost, te organizacije često upravo zbog njega „plaćaju“ cijenu u vidu smanjenog radnog učinka, propusta i grešaka u radu, bolovanja, loših međuljudskih odnosa i loše organizacijske klime. Drugim riječima, zdravlje radnika direktno se odražava na zdravlje same organizacije.

Međutim, najveća zamka burnouta je zapravo u tome što ga najčešće nismo svjesni. On je po svojoj prirodi takav da nam se polagano prikrada i počnemo ga primjećivati tek kada ostavi primjetne posljedice po naše zdravlje i životnu energiju. Ipak, nije sve tako crno. Naše tijelo nas pomoću simptoma i znakova često poziva da razmotrimo vlastite obrasce ponašanja i razmišljanja i uvedemo pozitivne promjene u našu svakodnevnicu. Zato je dobro biti upoznat s tim znakovima upozorenja i na njih pravovremeno reagirati. Simptoma burnouta je puno, a generalno se dijele u 3 skupine:

1. EMOCIONALNA ISCRPLJENOST

Ova skupina simptoma zapravo obuhvaća tjelesnu, mentalnu i emocionalnu iscrpljenost, stavljajući pritom naglasak na emocionalnu komponentu. U početnim fazama burnouta simptomi mogu biti ograničeni na **tjelesni umor** koji u početku obuhvaća manji dio dana, da bi se postepeno počeo povećavati sve dok se u kasnijim fazama umor ne pretvori u krajnju tjelesnu i emocionalnu iscrpljenost i osjećaj da nas „hvata jeza“ pri samoj pomisli na ono što je pred nama taj dan. Umor je najčešće popraćen **nesanicom** i **padom koncentracije**. U početku su oni također slabije izraženi, ali kako se burnout razvija, dekoncentriranost i zaboravljivost mogu biti u toj mjeri prisutni da vam gotovo onemogućavaju obavljanje svakodnevnih zadataka ili dovode do učestalih pogrešaka i propusta u radu.

Mogu biti prisutni i **tjelesni simptomi** poput bolova i pritiska u prsima, lupanja srca, gastrointestinalnih problema, vrtoglavica i glavobolja. Sve to dovodi do slabljenja imunološkog sustava, što nas naravno čini podložnijima **bolestima**.

2. DEPERSONALIZACIJA I DEHUMANIZACIJA

Ova skupine simptoma odnosi se na kvalitetu naših međuljudskih odnosa. Ranija istraživanja isticala su ovaj, interpersonalni aspekt burnouta kao prevladavajući, zbog svog fokusa na sagorijevanje kao česti sindrom u tzv. pomagačkim zanimanjima, u kojima dominira kontakt s ljudima (doktori, medicinske sestre, policajci, trgovci, učitelji, psiholozi...). Pretpostavka tog pristupa bila je da se sagorijevanje javlja prvenstveno kao posljedica interpersonalnog stresa, međutim novija istraživanja su potvrdila da se sagorijevanje **jednako** javlja i u svim ostalim zanimanjima kao posljedica kronične izloženosti stresu. Interpersonalni aspekt sagorijevanja u početku se može odnositi na blagu napetost i iritabilnost u međuljudskim odnosima, ali u kasnijim stadijima se razvija do mjere da ciničan stav prema kolegama i

klijentima počinje prevladavati, te povremeno može eskalirati u svađe i ispade bijesa na radnom mjestu.

Drugi simptom iz ove domene je pesimizam i gubitak povjerenja u kolege te osjećaj da jednostavno više na njih ne možemo računati. Prirodna posljedica svega toga je zauzimanje **emocionalne i fizičke distance** od svega povezanog s poslom, uključujući i kolege i klijente, što zapravo predstavlja neku vrstu obrambenog mehanizma, odnosno pokušaj da se zaštitimo od okoline koja crpi naše resurse i energiju.

3. NEZADOVOLJSTVO VLASTITIM POSTIGNUĆIMA

Iscrpljenost naših resursa neizostavno ostavlja posljedice i na naš radni učinak. U početku možemo primijetiti da smo manje produktivni i da se naši projekti i zadaci samo gomilaju, unatoč prekovremenom radu i ulaganju sve većeg napora u obavljanje posla. Također, javlja se smanjeni osjećaj zadovoljstva čak i onime što smo uspješno odradili. U nastojanju da povratimo izgubljeni osjećaj produktivnosti, ulazimo u začarani krug. Počinjemo ulagati sve veći napor u obavljanje radnih zadataka, što dodatno iscrpljuje i produbljuje burnout, čineći nas sve manje efikasnim u radu. Postepeno razvijamo opći osjećaj nesposobnosti i bespomoćnosti, osjećamo da naš posao nema puno smisla te da se ništa ne odvija onako kako bi trebalo.

Uzevši u obzir sve gore opisano i posljedice za pojedinca i njegovu okolinu, koje su često dugoročne, postavlja se pitanje postoji li nešto što možemo učiniti da spriječimo pojavu burnouta, i ako da, što bi to bilo? Odgovor je na sreću, ohrabrujući i leži u nalazima velikog broja istraživanja posvećenih identificiranju zaštitnih faktora pojedinca i organizacije, o čemu će biti riječ u nekom od narednih brojeva.

Pripremila: Dunja Korak, mag.psih., Končar - Energetika i usluge, d.o.o.

**Pozivamo Vas da se aktivirate!
Pišite nam, predložite, dopunjavajte
Vaš i naš Newsletter – kao i web stranicu.**

U Zagrebu, listopad 2016. godine

Udruga korporativnih pravnika
www.udruga-korporativnih-pravnika.hr